

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MOTİVASYON AMAÇLI VİDEO KULLANIMI²

Mustafa Çetin

Dr., Altın Koza Üniversitesi, Film Tasarımı Bölümü

mcetinturkish@gmail.com

ÖZET

Yabancılara Türkçe öğretimi sahasında motivasyon aracı olarak video kullanımının sınırlı da olsa artış gösteriyor olması teknolojinin dil öğretiminde kullanımının bu sahada da yaygınlık kazandığını göstermesi açısından önemlidir. Dil öğretimi sahasında Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilen Derin Yaklaşım (Deep Approach) yöntemi videoyu etkili şekilde kullanmakta, yöntemin temel unsuru haline getirmektedir. İkinci dil olarak Türkçe öğretiminin de bu yöntem tarafından desteklendiği ve hatta pilot proje olarak uygulamasının başlatıldığı bilinmektedir. Derin Yaklaşım henüz temel seviyelerde video modülü kullanımını destekleyemezken, serbest kullanımı teşvik eden, motivasyon amaçlı videolar her seviyede kullanılabilir görünmektedir. Bu serbest yaklaşımda öğrencilerin öncelikle bir video çalışması konusunda motive edilmeleri gerekmektedir. Onlardan beklenen basitleştirilerek anlatıldığı ve beklentinin yüksek olmadığına ikna edildiklerinde başarılı sonuçlara ulaşılabilirdiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmada bir ana unsur olarak değil, yardımcı ders materyali olarak düşünülen video çalışmaları, öğrencileri sosyal çevreleri ile ilgilenmeye, buldukları yerde kendi varlıklarını hissetmelerine ve ön hazırlıkla ya da ön hazırlıksız olarak konuşmaya teşvik etmektedir. Powerpoint ve benzeri sunumlarda bilgiler kısa not ve resimlerle aktarılırken ve mutlak bir eğitim unsuru beklenirken, basit video çalışmalarında beklenti kişinin kendisine bağlı olmakta, bu da bir noktada verimi artırmaktadır. İstanbul Kültür Üniversitesi ve İstanbul Şehir Üniversitesi'nde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere uygulanan bu deneysel yaklaşım başarılı sonuçlar vermiştir. Bu çalışmada öğrenci videolarından örnekler sunulacak ve bu yeni yaklaşımın daha verimli hale getirilmesi konusu tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Yabancılara Türkçe öğretimi, Dil Öğretiminde video, motivasyon amaçlı öğrenci videoları

USE OF VIDEO WITH THE PURPOSE OF MOTIVATION IN TURKISH TEACHING TO FOREIGNERS

ABSTRACT

Showing an increase, even being limited, in the use of video as a motivation tool in the field of Turkish teaching to foreigners is important in terms of showing that use of technology in teaching of language has

² Bu çalışma, 17-19 Mayıs 2013 tarihinde Bosna-Hersek'te Burç Üniversitesi tarafından düzenlenen Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuş ve bildiri kitabında yayımlanmıştır.

gained wide currency also in this field. In the field of language teaching, Deep Approach method, which has been developed in United States, use effectually the video and makes it the main factor of method. It's known that Turkish teaching, as the second language, is supported by this method and even it has been begun to practice as pilot project. Even Deep Approach still can't support use of video module at basic levels; videos that incite the free use and having the purpose of motivation seem like useable at every level. In this approach, first of all, it's required to motivate the students about a video study. It has been observed that successful results could be acquired when it's told by simplifying and they are convinced to expectation is not high. Video studies, which are not seen as a key element but a supplementary textbook, incite students to pay attention to their social environment, to feel their own entities at where they have been and to speak with preliminary or without preliminary. As the information is transferred with short notes and pictures in PowerPoint or similar presentations and an absolute education factor is expected, expectation depends on the person in simple video studies and this situation increase efficiency at one point. This experimental approach that is practiced to foreigner students who learn Turkish in İstanbul Kültür University and İstanbul Şehir University has given successful results. In this study, examples from videos of students will be presented and subject about making more efficient this new approach will be discussed.

Key words: Turkish Teaching to Foreigners, Video in Language Teaching, Students' Videos with the purpose of Motivation

1. GİRİŞ

Motivasyon kavramı, öğrenme yanında öğretme olgusu için de temel vasitalardan biridir. İyi motive olmuş bir öğretici, başarının temel unsurlarından birine sahiptir ve öğrenme ve öğretme arasındaki bağı kurmaya hazır demektir. Sadece öğretici ya da öğrenci de bulunan yüksek motivasyonun başarıyı yakalamaya yetmeyeceği açıktır. Alıcı ve verici konumundaki öğretici ve öğrenci aynı konuya odaklanmış olmalıdır. İyi motive olmuş öğrencinin öğreticiyi de motive ettiği bir gerçektir. (Akbaba, 2006 : 343) Bir başka deyişle, motivasyonu, etkileyenin de etkilendiği olumlu bir döngü olarak değerlendirmek mümkündür.

Kişinin (Öğrencinin) kendisinden kaynaklanan motive edici unsurlara bir anlamda, kendi ihtiyaçları kaynaklık etmektedir. Bu ihtiyaçlar öğrenciyi, öğreneceği konuya odaklamakta başat rol oynamaktadır. Dışarıdan gelen motive edici unsurlar ise doğal olmamakla beraber eğitimin başarısında etkin rol üstlenmektedir. (Akbaba, 2006 : 345) Öğretici kaynaklı motivasyon bu sınıfta yer almakta, kişiye bağlı motivasyonun genele yayılmasına katkı sağlamaktadır.

Motivasyon olgusu ele alınırken üç yaklaşımdan söz edilir: Bunlar Davranışçı Yaklaşım, Bilişsel Yaklaşım ve Sosyal Öğrenme Yaklaşımı'dır. (Selçuk, 2001 : 211) Davranışçı Yaklaşım'da hayat, ayakta kalmak için mücadele etmek şeklinde algılanır. Tehdit olarak algılanan unsurlar ihtiyaçları doğurur ve bu ihtiyaçlar da birer motif olarak, motivasyonun temellerini oluşturur.

Bilişsel Yaklaşım, Davranışçı Yaklaşımın dış etkenlere dayandırılan temellerinin aksine iç etkenlere vurgu yapar. Sosyal Öğrenme Yaklaşımı ise, diğer ikisini de kapsayan ve gelişmeye ve geliştirilmeye açık yapısıyla çok daha işlevsel bir yapıya sahiptir. (Selçuk, 2011: 213)

Motivasyon kazandırma sürecinde, motivasyon çalışmalarının herkese aynı şekilde uygulanmasının mümkün olmadığı gerçeğinin bilinmesi gerekmektedir. Eğitim, bir topluluğa veriliyor olsa da her bir birey, ayrı ihtiyaçlara, beklentilere, farkı yetenek ve değerlere sahiptir. Herkesin aynı şekilde ve hızda motive olması beklenemez. Bu sadece motivasyon için değil, eğitim süreci için de geçerli olan bir durumdur.

Bu çalışmada, yabancı dil ya da ikinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkçe öğrenirken, öğrendiklerinin kullanmaya da teşvik eden bir motivasyondan söz edilmektedir. Denenebilecek ve uygulanabilecek pek çok yoldan biri de öğrencileri, videoyu, kendilerini ifade aracı olarak kullanmaya teşvik etmektir. Bu noktada videonun tercih edilmesi, yapılan çalışmanın kalıcı olmasını sağlamak ve diğer öğrenciler ile paylaşılabilir bir ürün olmasıyla alakalıdır. Genelde bir amaca yönelik olmadan yapılan ve her geçen gün yaygınlık kazanan video paylaşma davranışının eğitime fayda sağlayan bir unsur olarak kullanımından söz edilmektedir.

Görünüşte basit ama hazırlık aşamalarında yaşanan süreç ve sunumla öğrenci, teoriden pratiğe geçişin bir provasını yapmakta, (Dunmade, 2013: 2) güven kazanmakta ve bir şey yapabiliyor olmanın hazzıyla ciddi bir motivasyon kazanmaktadır.

Öğrenciden, esasta beklenen öğrenmekte olduğu dili en azından bağımsız kullanıcı düzeyine çıkarmasıdır. Bağımsız kullanıcı olabilmek için ise cesaret verici çalışmalardan biri olarak basit video çalışmalarından söz edilebilir. Bu uygulamayla bir anlamda, öğretici tarafından, Otonom Öğrenmeye temellik eden, “ Nasıl öğretiliyim ? “ yerine, “ Öğrenci nasıl öğrenir ? “ sorusuna geçilmiş olmaktadır. (Aydoğdu, 2009 : 69). Hem öğreticinin hem de öğrencinin yüksek motivasyon kazanması sağlanmış olmaktadır.

Bilinen yöntemlerin hemen hemen hepsinde görsel ve işitsel unsurlara çeşitli oranlar ve şekillerde başvurulur. Uygulanan yaklaşım, yöntem, program ve ders tekniklerinde öğrencinin kendisi tarafından oluşturulan görsel işitsel unsurların kullanımına ise çok daha yeni yöntemlerde rastlanmaktadır. Teknolojinin ulaşılabilirliğinin artmasıyla da ilgili olan bu kullanım artışı en belirgin olarak Derin Yaklaşım'da görülmektedir. Bu yaklaşımda teknoloji hem hedef olmakta hem de hedefe ulaşmak için kullanılan bir materyal konumunda bulunmaktadır. <http://www.deepapproach.com/home.html> (a. t. 12. 04. 2013)

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Derin Yaklaşım

Yabancı dil öğretim yöntemlerinin kendi kurallarına sıkı sıkıya bağlı oldukları görülür . Her biri belli bir birikim ve uygulamanın ürünü olan bu yaklaşım ve yöntemler arasında video ve çokluortam uygulamaları hazır materyal anlamında çeşitli şekil ve oranlarda yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. (Kartal, 2005 : 82-87)

Yabancı dil ya da ikinci dil olarak dil öğretiminde (Özellikle İngilizce eğitimi alanında) Derin Yaklaşım, http://deepapproach.wceruw.org/howto_turkish.html (a. t. 12. 04. 2013) son yıllarda bilinirliği ve kullanılabilirliği artan bir yaklaşım olarak dikkat çekmektedir. Videonun yardımcı unsur ya da sadece motivasyon kazandırma amacıyla değil de asli unsur olarak kullanıldığı yaklaşımda, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi de resmi proje dilleri arasında yer almaktadır.

Modüllere dayandırılan yaklaşımda, <http://deepapproach.wceruw.org/modules.html> (a. t. 12. 04. 2013) dil öğreniminde öğrenci ve öğretici arasındaki iletişime büyük önem verilmekte, dersler modüller üzerinden yürütülürken, öğrencinin kendisine sunulanlar arasından ya da istediği bir konuyu seçmesine izin verilmektedir.

Motivasyonun önemi ve değeri üzerinde duran yaklaşımın oluşturucusu ve kurucusu, Francois Victor Tochon, Derin Motivasyon (Deep Motivation) adlı çalışmasında, Derin Yaklaşım'da motivasyon konusunda esas alınan üç psikolojik temel kurama temas etmektedir. İlki, Öz Etkinlik (Self - Efficacy), ikincisi Yüklem teorisi (Attribution Theory) ve üçüncüsü ise bir motivasyon teorisi olarak öne çıkan Kendi Yolunu Belirleme Teorisi'dir. (Self Determination Theory) <http://www.deepapproach.com/topics/deepmotivation.html> (a. t. 02.05. 2013)

Henüz A1 ve A2 düzeylerinde uygulanamayan Derin Yaklaşım, videonun merkez unsur olarak kullanıldığı tek yaklaşımdır. Eğiticinin ciddi bir eğitimden sonra uygulayabileceği bu yaklaşım öğrencinin de ciddi ön bilgiye sahip olmasını gerektirmektedir. Yani, öğrencinin öncelikle sisteme motive olması beklenmektedir.

Derin Yaklaşım aynı zamanda, dünyada gerçek anlamda gelişiminin her adımını paylaşan ve kurum ve kuruluşlarca finansal anlamda da desteklenen, bir anlamda marka niteliği taşıyan bir ürün görünümündedir.

Derin Yaklaşımın, yabancılara Türkçe öğretimi sahasında kullanımı henüz çok yenidir ve ölçülebilecek derecede sık kullanımı olmadığı için olumlu ya da olumsuz eleştiri yapılması mümkün görünmemektedir. Yaklaşımın Türkçeye uygunluğu da ayrıca belirli bir uygulama ve yaygınlık düzeyinden sonra değerlendirilebilecektir.

Derin Yaklaşım, her ne kadar bir yaklaşım olarak anılsa da esasta bir yöntemdir ve teknikler, modüller uygulamalar ve programlar sunmaktadır. Derin Yaklaşım'ın temel ilkelerini oluşturan belirgin süreçler sekiz maddeyle açıklanmaktadır: (1) Öğrenci tarafından yönlendirilen eğitim programı, (2) Alan içi görev öbekleri düzenleme, (3) İçerik ve beceri temelli alanlar arası çalışmalar, (4) Deneyime dayalı alan üstü çalışmalar, (5) Bütüne dahil etme ve çoklu çalışma, (6) Temel bağlantılar, (7) Sevgi ve kimlik, (8) Eğitim programı dönüşümü. (Tochon, Karaman, Ökten 2011: 2)

2.2 MOTİVASYON ARTIRMA AMAÇLI SERBEST VİDEO ÇALIŞMASI UYGULAMASI VE İŞLEYİŞİ

Bu çalışmanın uygulandığı sınıflarda yabancılara Türkçe öğretilirken dilbilgisi destekli “ İletişimci Yöntem ”, “ Karma Yöntem - Seçmecî Yöntem ” kullanılmaktadır. Sınıf içi ve sınıf dışı uygulamaların yer aldığı, görsel ve işitsel materyallerle desteklenen derslerde, çokluortam öğeleri sıkça kullanılmaktadır.

Derin Yaklaşım'ın çok özel bir işleyiş gerektiren adımları bu çalışmada izlenmemiş, öğrenciye, bir anlamda mevcut ders uygulamaları yanında bir de bağımsız çalışma yapma imkanı sunulması şeklinde bir yordam benimsenmiştir.

Bir öğreticinin, mesleğe girişinde genellikle sorduğu soru, “ Ben nasıl öğretirim ? ” şeklinde olmaktadır. Daha sonraki dönemde ise bu sorunun, “ Daha iyi nasıl öğretirim ? ” şekline dönüştüğü görülmektedir. Öğrenci açısından ise bu soruların “ Nasıl öğrenirim ? ”, sonrasında da “ Daha iyi nasıl öğrenirim ? ” şeklinde olması beklenmektedir.

Yukarıda sözü edilen yapı, geleneksel öğretim ve yaygın öğrenim şekillerinin en belirgin özelliğidir. Öğreticinin ve öğrencinin pek fazla kendisini yenileme ihtiyacı hissetmediği yaygınlıkla kullanılan uygulamalardır. Öğretici, bir şekilde öğretmekle, öğrenci de bir şekilde öğrenmekle yükümlüdür. Her iki taraftan da beklentiler sınırlıdır.

Günümüzde ise, öğreticinin, “ Öğrenci daha iyi nasıl öğrenir ? ” sorusunu sorması ve bu yönde hareket etmesi gerekmektedir. Öğrenci de artık, bilgiye pek çok farklı şekilde ve farklı kaynaklardan ulaşabildiği için, “ Öğretici daha iyi nasıl öğretebilir ? “ ve “ Ben daha iyi nasıl öğrenebilirim ? “ sorularını sorabilmelidir.

Dil sınıfları, örgün eğitim sürecine bağlı yürütülsün yahut yürütülmesin, örgün eğitimin kurallar ve işleyiş süreçlerini takip edemezler. Örgün eğitimde, ” Öğreten, öğretilen ve öğrenen ” kavramları söz konusu iken, dil sınıflarında bunlara ek olarak “ Herkesin katılması ve öğrenmesi ” gibi ek bir unsur eklenmesi gerekmektedir. Dil sınıfları, interaktif yapıya sahiptirler, öğrenci sayısı daha sınırlıdır ve sınıfa devamlılık ve derse aktif katılım son derece büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmada, İstanbul Kültür Üniversitesi ve İstanbul Şehir Üniversitesi'nde gerçekleştirilen öğrencilerin hazırladığı motivasyon amaçlı serbest videolar esas alınmıştır. Ele alınan serbest video çalışması uygulamalarında, öğrenciye herhangi bir sınır, ölçüt verilmemiş, sadece kendi seslendireceği bir video çalışması yapması ve bunu sınıf ortamında sunması istenmiştir. Bir şekilde ölçütler silsilesi oluşturulmadan bu tarz bir çalışmanın yapılması özellikle amaçlanmış, Türkçeyi ikinci dil ya da yabancı dil olarak öğrenen katılımcının kendisini serbestçe ifade etmesi beklenmiştir.

Bu noktada henüz yeni öğrenmeye başladığı bir dil ve bağlı olduğu kültürle tanışma aşamasında olan öğrencinin bu işi yapamayacağına dair muhtemel endişelerini asgariye indirmek hedeflenmiştir. Öğrencilerden önceden kaleme aldıkları ya da zihinlerinde oluşturdukları bir senaryo çerçevesinde kısa bir video çekmeleri istenmiş, bunu cep telefonlarının kameraları ile de yapabilecekleri söylenmiştir. Kurgu aşamasında sorun yaşayacaklarını düşünenlere, bunun da bir gereklilik olmadığı söylenmiştir. Her aşamanın bu şekilde serbest bırakılması, motivasyon artırmayı amaçlayan böyle bir çalışmada, kurallar silsilesinin amaçlanan motivasyonu artırmak yerine düşüreceği düşüncesine dayanmaktadır.

Derin Yaklaşım uygulamalarının aksine, A1 ve A2 düzeylerindeki öğrencilere de uygulanmıştır. Sadece A1 düzeyinin giriş aşamasında isteyen öğrencilerin video yerine foto kompozisyon çalışması yapabilecekleri söylenmiştir. Bu öğrencilerden bir konu, dikkatlerini çeken bir davranış veya duruma dair bir fotoğraf çekmeleri ve bu konuyu sesli veya yazılı olarak değerlendirmeleri istenmiştir.

Bu çalışmanın temelleri 2010 yılında İstanbul Kültür Üniversitesi'nde atılmıştır. Üniversiteye Erasmus Programı çerçevesinde gelen öğrencilerle ve Erasmus Yoğun Dil Kursu (EYDK - EILC) katılımcılarıyla ilk uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede hazırlanan yayında, (Çetin, 2010) öğrencilerin Türkiye'ye ve İstanbul'a gelişlerinde yardımcı olmak, bu yapılırken de didaktik bir yol izlemeden bir sosyal öğrenme - öğretme hedeflenmiştir. Aynı yayının ağ versiyonu da hazırlanmıştır. <http://fsk.iku.edu.tr/index.html> (a. t. 03. 05. 2012)

2013 yılından itibaren bu konudaki çalışmalara İstanbul Şehir Üniversitesi'nde devam edilmiştir. Buradaki uygulamalarda çalışmaların çoğunluğu, video ile desteklenen Powerpoint uygulamaları şeklinde olmuştur. Üniversitede eğitim dilinin İngilizce olmasının bağlı olarak da ilgili çalışmalar dönem içine yayılmış, iki çalışma yapmaları istenmiştir. Öğrenciler, ilk çalışmalarında kendi kültürlerine ilişkin video unsurları da içeren sunumlar yapmışlardır. İkinci çalışmalarında ise Türkiye'den, çevrelerinden yola çıkarak video veya video unsurları içeren sunumlar hazırlamışlardır.

Bu süreçte, öğrencilerin kendi kültürlerini Türkçe olarak aktarma düşüncesinin onları çok iyi motive ettiği gözlemlenmiştir. Kendi kültürlerini aktarma isteği, onların karşılaştıkları ya da karşılaşacakları sorunları çözüme konusunda önemli ölçüde motive etmekle kalmamış, ikinci çalışmalarında kendileri için aslında yabancı olan kültüre dair yapacakları sunumlara ön hazırlık vazifesi görmüştür. Bir anlamda öğrenciler kendi kendilerini motive etmişlerdir.

Çalışmanın hedefleri arasında, öğrencilerin hazırladıkları videoların daha sonra katılan öğrencilere yol gösterici olması da vardır. Çalışmanın işleyişinde yer alan, yol gösterme amacı, bir önceki öğrenci grubunun daha sonraki gruplara kılavuzluk etmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla bu çalışmaya katılan öğrenci kendisi cesaret kazanıp motive olduğu gibi daha sonrakilerin motivasyonun da katkıda bulunmuş olmaktadır.

Çalışmanın İstanbul Kültür Üniversitesi'nde yürütülen ayağında, ağda yer alan versiyon öğrenciye henüz Türkiye'ye gelmeden ulaştırılmakta, bu sayede Türkiye, İstanbul ve üniversite ve sosyal hayata dair bilgiler içeren bir ön bilgilendirme yapılabilmektedir. Bu şekilde oluşturulan olumlu ön yargı, öğrenciye benzer bir çalışma yapması söylendiğinde, projeye katılımına da yardımcı olmaktadır.

Çalışmanın daha sonraki aşamalarında öğrencilerden kılavuzluk amacı gütmeyen bireysel çalışmalar da yapmaları istenmiş, kendilerinin, kendi istedikleri gibi ifade etmeleri hedeflenmiştir. Genel anlamda öğrencilerin başlangıçtaki çekincelerine rağmen verimli çalışmalar ortaya çıkardıkları gözlemlenmiştir.

Öğrencilere süre kısıtlaması, daraltılmış konu çerçeveleri ve kurallar verilmediği için, kendilerinin rahat hissetmişler, bir anlamda da kendi disiplinlerini kendileri oluşturmuşlardır. Bu yolla, öğrencilerin, dil öğrenmenin temel hedeflerinden olan, “ Bağımsız kullanıcı olma ” yolunda henüz temel düzeyde bile olsalar olumlu bir adım attıkları düşünülmektedir.

Öğrenci yaptığı video çalışmasında, daha doğru bir iş yapabilmek için sosyal çevresinden yardım alma yolunu tercih edebilmektedir. Bu da bir öğrenme yolu olduğu için, öğrenci, bu konuda da serbest bırakılmıştır. Bunun yanı sıra, büyük çoğunluğun kendi çabasıyla kendiliğinden gelişen bir metni video çalışmasında kullandığı, ya da çektiği video üzerine sonradan basit video programları vasıtasıyla eklediği görülmüştür.

Bu tarz bir çalışmada anlaşılır bir şekilde pek çok yanlış yapılmakta, özellikle ekler ve cümle kalıplarında hatalar görülmektedir. Öğrencinin yaptığı hatalarda bir düzeltmeye gidilmemektedir. Bu aşamada derslerde genel çerçevesi ile Seçmecî yöntemin içinde ağırlıklı olarak kullanılan İletişimci Dil Öğretiminin esnek kurallarına uygun hareket edilmektedir. (Richards, 2006 : 2) Öğrencilerin büyük bir kısmının kendi yaptıkları çalışmalardan olumlu yönde etkilendikleri, kendi iradeleri ile de benzer çalışmalar yapıp sosyal çevrelerinde paylaştıkları görülmektedir.

3. SERBEST VIDEO ÇALIŞMASININ AŞAMALARI

Motivasyon amaçlı serbest video çalışmaları, ders sürecine yayılan, önceden programlanmış öğrencinin motivasyonuna yönelik bir ders tekniği olarak görülmelidir. Derin Yaklaşım'ın bazı uygulamalarından faydalanılmış, öğrenciye bağımsız kullanıcı olma yönünde önemli bir aşama olan kendi başına bir çalışma yapabilme yeteneği kazandırma amaçlanmıştır.

Bu tekniğin en önemli özelliği, her öğretim yöntem ve yaklaşımına uyarlanabilir olması, kişiselleştirilebilmesidir. Bir amaca birden çok yolla ulaşılabileceğinin uygulamalı bir örneği olan bu teknik, zorlaştırmayı değil kolaylaştırmayı amaçlayan bir işleyişe sahiptir.

Kurallar, zorlayıcı hükümler gibi algılanmaması için, kişinin kendi disiplinine bırakılmıştır. Burada dayanılan unsur ise, öğrenme süreci her ne şekilde yürütülüyor olursa olsun, kişinin öğrenci olarak bağımsız olduğu düşüncesidir.

Motivasyon amaçlı serbest video çalışmaları yapılırken şu aşamalardan geçilmektedir: Duyuru, bilgilendirme ve örnekleme, amaç tanımı, temel teknik bilgiler, danışmanlık, kılavuzluk, sunum ve değerlendirme.

3.1.Duyuru Aşaması

Bu aşamada öğrencilere, bir video çalışması yapacakları yönünde duyuru yapılır. Öğrenciler arasında muhtemel olumlu olumsuz yönde görüşler ortaya çıkması doğaldır. Öğretici tarafından bir başka gün bu konuda örnekler gösterileceği söylenmeli, ilk tepkiler yumuşatılmalıdır.

Öğretmen, planlı programlı yürütülen projenin ilk adımını bu noktada atmış olmaktadır. Öğrencilerin konuyla ilgili haberdar edildiklerinde gösterdikleri ilk olumlu yahut olumsuz tepkiler iyi gözlemlenmeli, bir sonraki aşamada bu duruma göre ek teknikler ve tavırlar belirlenmelidir. Öğretmen, bu konuda herkesin olumlu yaklaşmasını beklememelidir. Bu hataya düşülürse bir motivasyon projesini yürüten kişi olarak öğreticinin bizzat kendi motivasyonunu kaybetmesi söz konusu olabilir.

3.2. Bilgilendirme ve Örnekleme

Bu aşamada, öğrencilere konu hakkında daha ayrıntılı bilgiler verilir ve daha önceki dönemlerde derslere katılan öğrencilerin hazırladıkları örnekler sunulur. Bu aşamanın hedefi, öğrenciye bunun yapılabilir bir iş olduğunu göstermek ve cesaretlendirmektir.

Daha önceki öğrencilerin hazırladığı örnekler gösterilirken orta derecede iyi olan örnekler seçilmelidir. Teknik anlamda ve içerik yönünden çok iyi olan çalışmalar, örneği gören öğrencileri demotive edebilir. Yine aynı şekilde çok basit örnekler de motivasyon amaçlı bir çalışmada gereği kadar etkili rol oynamayacaktır.

3.3. Amaç Tanımı

Bu aşamada öğrencilerle, çalışmanın temel amacının onları daha iyi motive etmek olduğu, bu ve benzeri çalışmalarla elde edilecek kazanımların neler olduğu bilgisi paylaşılır. Öğrenci ile ne kadar çok açık paylaşımda bulunulursa o kadar iyi sonuçlar alındığı görülmektedir.

Her sınıf kendi iç dinamikleri olan yapay bir dünyadır ve güven, saygı, sevgi ve amaç doğrultusunda hareket eden eğitim odaklı bir oluşumdur. Birbirini daha önce tanımayan insanlardan oluşan, davranış ve hareket birliği sonradan kazanılmış, geçici homojen yapıya sahip bir ortamdır. Bu bilgiye bağlı olarak öğretmenin her sınıfta farklı bilgiler paylaşması da söz konusu olabilir.

Kendisini sınıf içinde iyi ifade edememiş bir öğretmenin bu şekilde bir motivasyon unsurunu öğrencilerine anlatması, onları ikna etmesi oldukça güç olacaktır. Amacın iyi aktarılmasında öğretmenin sınıf içindeki itibarı da önemli rol oynayacaktır.

3.4. Temel Teknik Bilgiler

Öğrenciler arasında daha önce böyle bir çalışma yapmamış olanların sayısı muhtemelen yüksektir. Belki sadece video paylaşım sitelerine yükledikleri videolardan kazandıkları tecrübe söz konusu olabilir. Daha önceden benzer çalışmalar yapan öğrenciler varsa onların tecrübeleri de bu aşamada diğer öğrencilerle paylaşılabilir.

Öğrencilere, videolarını cep telefonları, basit kameralar ya da video kamera ile çekebilecekleri söylenir. Büyük çoğunluk, bun yapabileceklerini ama kurgu aşamasında zorluklarla karşılaşacaklarını söyleyecektir. Onlara, bu konuda gerekirse yardımcı olunabileceği söylenmeli ve rahatlamaları sağlanmalıdır.

Her bilgisayarda bulunan temel işlemlere sahip video programlarını kullanabilecekleri hatırlatılır. Çünkü, bazı öğrencilerin bu programların varlığından haberdar olmamaları söz konusu olabilir. Kurgu, ses ve altyazı ekleme gibi basit işlemler bu aşamada öğrencilere uygulamalı olarak gösterilebilir. Gerekli görülürse bu bir sunum şeklinde de yapılabilir.

Bazı öğrencilerin bir video çekmek yerine bir şekilde sunum yapma, sunumunda Powerpoint ve Prezi gibi uygulamaları kullanma yönünde talepleri olabilmektedir. Öğretici, bu ve benzeri talepler karşısında katı bir tavır sergilememelidir. Öğreticinin, bu durumda göstereceği tavır, amaca birden çok yolla ulaşılabileceği yönündeki tezi destekler nitelikte olmalıdır. Öğretici, kararlılığından da taviz vermeden,

öğrenciye istediği çalışmayı yapabileceğini, ama bu çalışmalarında da video unsurlarına yer vermesi gerektiğini hatırlatmalıdır.

Yine bu aşamada öğrencilerden gelebilecek olan fotoğraf ve ses unsurlarını birleştiren foto video uygulamalarına ve slayt gösterisi çalışmalarına da olumlu yaklaşılmalıdır. Pek çok öğrencinin bu şekilde görüşler öne sürmelerine rağmen, bir süre sonra diğer arkadaşlarından da etkilenerek video çalışmalarına yöneldikleri görülmüştür.

3.5. Danışmanlık

Bu çerçevede öğrencilere bir defa toplu olarak danışmanlık hizmeti verilir. Ardından da talep eden öğrenciler için belirlenen saatlerde bireysel danışmanlık yapılır. Sosyal ve kültürel anlamda nelere dikkat etmeleri gerektiği bu aşamada öğrencilere söylenir. Hatırlatılması gereken en önemli husus bir kişiyi ele alan çalışma yapıyorlarsa mutlaka izin almaları gerektiğidir. Genel bir çalışma ya da bir yer, eşya vs. hakkında çalışıyorlarsa bir sınırlamanın olmadığı da belirtilmelidir.

Öğrencilerden gelen süre kısıtlaması hakkındaki sorulara ise kendilerinin karar verebileceği şeklinde cevap verilmelidir. Videolarını teslim edecekleri süre konusunda da çalışmanın niteliğine göre esnek davranılmasında fayda vardır.

Öğrencilere çalışmalarını son ana bırakmamaları, zamanı iyi kullanmaları hatırlatılmalıdır. Bu iki anlamda önemlidir: Birincisi, ilgileri sürekli olduğunda daha iyi araştırma yapıp daha iyi sonuç elde edebilmeleridir. İkincisi ise son ana bırakılan ve başarısız olan ya da öğrencinin kendisini başarısız hissettiği çalışmalarda yüksek motivasyon beklentisinin yerini, hayal kırıklığı ve motivasyon kaybının alabilmesidir. Bu sebeple öğretmen, öğrenciler, kendisini arayıp bilgilendirmeseler bile sıkça hangi konuda çalıştıklarını, ne yaptıklarını, ne aşamada olduklarını sormalı, gerekiyorsa da yardımcı olmalıdır.

Öğrencilerin sordukları temel sorulardan biri de, bu çalışmadan bir not alıp almayacakları yahut notlarına etki edip etmeyeceği yönünde olmaktadır. Öğretici, bunun motivasyon amaçlı bir çalışma olduğunu tekrar hatırlatmalıdır. Eğer öğretici, öğrencinin bir not beklentisiyle de motive olduğunu düşünüyorsa, kendi karar vereceği bir not etkisini öğrencilerle paylaşabilir.

Bazı öğrencilerin çalışmalarının içeriğini hazırlarken, Türk arkadaşlarından özellikle metin aşamasında yardım aldıkları gözlemlenmektedir. Buna da izin verilmesinde fayda vardır. Bunun anlamı, öğrencinin yapmak istediklerini ifade edebilmek için daha fazla öğrenme çabası gösteriyor olmasıdır. Bu konuda öğrenciyi kısıtlamamakta fayda vardır.

3.6. Kılavuzluk

Bir önceki aşamada başlangıçta verilen danışmanlık hizmetinin ardından, öğrencinin çalışmaya başladığı süreçte yardıma ihtiyacı olduğunda başvuracağı kılavuzluk süreci başlamaktadır. Öğretici, öğrencilerle e-posta vasıtasıyla sürekli irtibat halinde olmalıdır. Ayrıca ders günü ve saatlerinde olabileceği gibi gerektiğinde öğrencinin kolayca ulaşabileceği bir ofis saati uygulaması da yapılmalıdır.

Kılavuzluk süreci, öğrenciden çok öğretici için yorucu bir süreç olabilmektedir. Bu nedenle öğretici, önceki aşamalarda süreçleri iyi idare ederek, kılavuzluk sürecinin yükünü hafifletmeye çalışmalıdır. Kılavuzluk sürecinde öğrencilerin daha önce sordukları soruları tekrar sordukları sıkça rastlanılan bir durumdur. Birden çok kişiden aynı türde sorular geliyorsa danışmanlık sürecine tekrar dönülüp herkese açık genel bir ek bilgilendirme yoluna gidilebilir.

3.7. Sunum ve Değerlendirme

Son aşama olan bu bölümde, öğrenciler, sunumlarını sınıf içinde belirlenmiş bir program çerçevesinde arkadaşlarıyla paylaşmakta, onlardan gelen sorulara cevap vermektedir. Sorulabilecek sorulara cevap verebilmek için öğrenci sunumu ile ilgili hazırlığı dışında ayrıca çalışarak kendi iradesiyle de motive olmaktadır. Bu aşamada öğrenci isterse karşılaştığı güçlükleri veya olayları da arkadaşlarıyla paylaşabilmektedir.

Sunum sürecinde bazı öğrenciler, diğer videoları seyrettikten sonra daha iyi bir çalışma yapabileceğini düşünmeye başlayabilir ve bir “Son versiyon” hazırlamak isteyebilir. Öğretmen buna da izin vermelidir. Çünkü “Not” alma endişesi taşımayan bu çalışma şeklinde, bir diğer öğrenciye haksızlık etmek gibi bir durum söz konusu olmamaktadır.

Öğretmenin, sunumlar sırasında deneyebileceği birkaç ek motivasyon unsurundan söz edilebilir. Bunlardan ilki, her öğrenciye bir kitap hediye edilmesi şeklinde olabilir. İkinci olarak, sunumların ardından en iyi çalışmayı kendi aralarında seçmeleri istenebilir.

4. SONUÇ

Bu çalışma süreci öğretmen için yorucu geçmekle birlikte verimli sonuçlar ortaya çıkmakta, özellikle temel seviyelerde, en basit kalıpları bile kullanmakta güçlük çeken öğrencilerin oldukça başarılı oldukları gözlemlenmektedir. Temel amacı motivasyon olan bu çalışma şeklinde, motivasyonun da ötesinde, bilgi ve birikim paylaşımı gibi ek kazanımlar ortaya çıkabilmektedir. Öğrencinin çok kısa bir süre öncesine kadar hiç bir bilgisinin olmadığı bir dilde ve bağlı olduğu kültürde, bir video sunumu yapabiliyor olması son derece önemli bir kazanımdır.

Bu çalışmaların kazandırdığı cesaret ve yapılabileceklere dair inanç, öğrencinin öğrenme arzusunu artırmakta, kendisine, öğretmenine, derse ve uygulanan yöntem, yaklaşım, program ve tekniklere güveni artmaktadır. Bir araya gelen bu unsurlar sayesinde de öğrencinin ön yargı ve sorgulamaları sona ermekte yahut azalmakta, daha verimli bir ders ve öğrenme ortamı ortaya çıkmaktadır.

Öğrenci, başlangıçta “Ek bir yük” olarak gördüğü bu çalışma şeklini, daha sonra değerlendirdiğinde, kişisel gelişimine katkısını fark etmekte, dersin, sadece sınıf içi faaliyetlerden ibaret olmadığını görmektedir. Ders, bir şekilde hayatın içine taşınmakta, çevreye olan ilgi artmakta, dil öğrenmenin temel amaçlarından olan iletişim kurma güdüsü güçlenmektedir.

KAYNAKLAR

Akbaba, Sırrı, (2006) Eğitimde Motivasyon, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı 13, s. 343 - 361

Aydoğdu, Cihan, (2009) Yabancı Dil Öğretiminde Otonom Öğrenme: Neden ve Nasıl ?, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research Volume 2 / 8 Summer. s. 68-74

Çetin, M., (2010), Foreign Student Kit - Yabancı Öğrenci Kiti, İstanbul, İstanbul Kültür Üniversitesi Yay.,

Çetin, M., (2010), Foreign Student Kit-Yabancı Öğrenci Kiti, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul. (Ağ versiyonu) <http://fsk.iku.edu.tr/index.html> (a. t. 03. 05. 2013)

Dunmade, Israel, (2013) Effectiveness of Term Projects in Helping Students to Connect Theory with Practice: an Evaluation of Students' Perspectives. *Education Journal*. Vol. 2, No. 1, 2013, pp. 1-6. doi: 10.11648/j.edu.20130201.11.

Kartal, Erdoğan, (2005) Bilişim-İletişim Teknolojileri ve Dil Öğretim Endüstrisi, TOJET October, Volume 4, Issue 4, Article 11.

Richards, C. J. (2006), Communicative Language Teaching Today, Newyork, Cambridge University Press.

Selçuk, Ziya, (2001) Gelişim ve Öğrenme, 8. Baskı Ankara, Nobel Yay.,

Tochon, F. V., (2010), Deep Motivation, <http://www.deepapproach.com/topics/deepmotivation.html> (a. t. 02. 05. 2013) Tochon, F. V., A Deep Approach to Language Multimedia and Evulation: For a more Colorful Future. Invited Keynote Speech. Proceeding of the Fourteenth International Conference of Apamall amd Rocmelia (pp. 73 - 92) Kaohsiung, Taiwan: National Kaohsiung Normal University.

Tochon, F. V., Karaman, A. C., Ökten, C. E. (2011) Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğrenimi'nde Derin Yaklaşım İçin Öğretimsel Düzenleyiciler, 9. Uluslararası Dünyada Türkçe Öğretimi Sempozyumu, Bişkek, Kırgızistan, 13. 05. 2011. <http://dm.education.wisc.edu/fvtochon/present/Tochon-Karaman-Okten-bildiri-May31-2011findraft-1.pdf> (a. t. 26. 04. 2013)

SUMMARY

Showing an increase, even being limited, in the use of video as a motivation tool in the field of Turkish teaching to foreigners is important in terms of showing that use of technology in teaching of language has gained wide currency also in this field. In the field of language teaching, Deep Approach method, which has been developed in United States, use effectually the video and makes it the main factor of method. It's known that Turkish teaching, as the second language, is supported by this method and even it has been begun to practice as pilot project.

Even Deep Approach still can't support use of video module at basic levels; videos that incite the free use and having the purpose of motivation seem like useable at every level. In this approach, first of all, it's required to motivate the students about a video study. It has been observed that successful results could be acquired when it's told by simplifying and they are convinced to expectation is not high.

Video studies, which are not seen as a key element but a supplementary textbook, incite students to pay attention to their social environment, to feel their own entities at where they have been and to speak with preliminary or without preliminary. As the information is transferred with short notes and pictures in PowerPoint or similar presentations and an absolute education factor is expected, expectation depends on the person in simple video studies and this situation increase efficiency at one point.

This experimental approach that is practiced to foreigner students who learn Turkish in İstanbul Kültür University and İstanbul Şehir University has given successful results. In this study, examples from videos of students will be presented and subject about making more efficient this new approach will be discussed.

Keywords: Turkish Teaching to Foreigners, Video in Language Teaching, Students' Videos with the purpose of Motivation